

KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS MOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ GYVENSENOS TYRIMO ANALIZĖ

Parengė:

Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuro
Visuomenės sveikatos specialistė Laura Kubiliūtė

Klaipėda, 2021

TURINYS

TYRIMO APRAŠYMAS IR METODIKA.....	2
TYRIMO REZULTATAI IR JŲ APTARIMAS.....	5
1. Sociodemografiniai respondentų duomenys.....	5
2. Mokyklinio amžiaus vaikų gyvenimo rodikliai.....	7
2.1. Sveikatos, išvaizdos vertinimas ir laimingumas.....	7
2.2. Sveikatos elgsena.....	9
2.2.1. Fizinis aktyvumas ir pasyvus laisvalaikis.....	9
2.2.2. Mitybos įpročiai bei burnos higiena.....	11
2.3. Rizikingas elgesys.....	14
2.4. Patyčios mokykloje.....	17
2.5. Saugumas namų aplinkoje.....	18
2.6. Saugus elgesys kelyje.....	18
IŠVADOS.....	20

TYRIMO APRAŠYMAS IR METODIKA

Klaipėdos miesto savivaldybėje mokyklinio amžiaus vaikų gyvenimo tyrimas buvo atliktas 2020 m. kovo ir rugsėjo mėn. Atsitiktinai buvo atrinkti 1 509 mokiniai, iš kurių tyrime dalyvavo 1 303 mokiniai. Tyrimą organizavo Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras (anketų grįžtamumas – 86,3 proc.).

Teisės aktai, reglamentuojantys gyvenimo tyrimų organizavimo ir vykdymo tvarką:

1. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 m. gruodžio 19 d. įsakymas Nr. V-1387 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymo Nr. V-488 „Dėl Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“.
2. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2016 m. gegužės 16 d. įsakymas Nr. V-637 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymo Nr. V-488 „Dėl Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“.

Tyrimo tikslas – įvertinti Klaipėdos miesto savivaldybės mokyklinio amžiaus vaikų gyvenimo, elgsenos ir sveikatos ypatumus.

Tyrimo uždaviniai:

1. Pateikti respondentų sociodemografinius duomenis.
2. Ištirti Klaipėdos m. sav. mokyklinio amžiaus vaikų gyvenimo ir elgsenos ypatumus pagal lytį, klases, palyginti su visos Lietuvos duomenimis.
3. Ištirti Klaipėdos m. sav. mokyklinio amžiaus vaikų sveikatą pagal lytį, klases, palyginti su visos Lietuvos duomenimis.

Tyrimo objektas – Klaipėdos miesto mokyklų 5-os, 7-os bei 9-os klasės mokinių gyvenimo ir sveikata.

Tyrimo instrumentas. Vaikų gyvenimo tyrimo klausimynas sudarytas remiantis Lietuvoje keletą metų vykdomų tyrimų anketomis: Finbalt, ESPAD (angl. The European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs), CINDI Health Monitor, EHIS (angl. European Health Interview Survey), HBSC. Gyvenimo klausimynas buvo išbandytas pilotinių tyrimų metu, koreguotas atsižvelgiant į pilotinės studijos rezultatus bei ekspertų nuomonę.

Vaikų gyvenimo tyrimo instrumentas apima platų spektrą klausimų, vertinančių gyvenimą (mitybos įpročius, fizinį aktyvumą, tabako, alkoholio, psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą, elektroninių cigarečių rūkymą), patyčių, smurto šeimoje, saugumo kelyje, asmens higienos, laimingo, savo sveikatos ir išvaizdos vertinimo, pasyvaus laisvalaikio paplitimą.

Taip pat vertinamos skirtingos vaikų demografinės charakteristikos (lytis, amžius, šeiminė padėtis, namų aplinka, tėvų užimtumas).

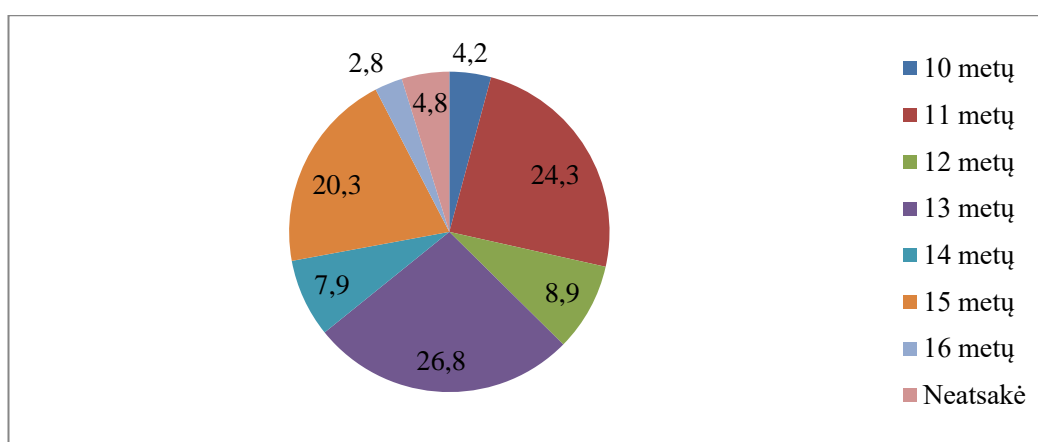
Duomenų analizės metodai. Surinkti anketinės apklausos duomenys analizuoti „MS Excel 2016“ programa. Lietuvos rodikliai naudoti iš Higienos instituto parengtos rodiklių suvestinės – ataskaitos „Mokyklinio amžiaus vaikų gyvenimo tyrimas“, 2020.

TYRIMO REZULTATAI IR JŲ APTARIMAS

1. Sociodemografiniai respondentų duomenys

Klaipėdos miesto savivaldybėje mokinių gyvenimo tyrimo dalyvavo 1 303 mokiniai: 634 berniukai (48,7 proc.), 664 mergaitės (51 proc.) ir 5 mokiniai (0,3 proc.) savo lyties nenurodė. Pagal klases mokiniai pasiskirstė taip: 431 (33,1 proc.) penktos klasės mokinys, 478 (36,7 proc.) septintos klasės mokiniai ir 373 (28,6 proc.) devintos klasės mokiniai, o 21 mokinys (1,6 proc.) nenurodė, kurioje klasėje mokosi.

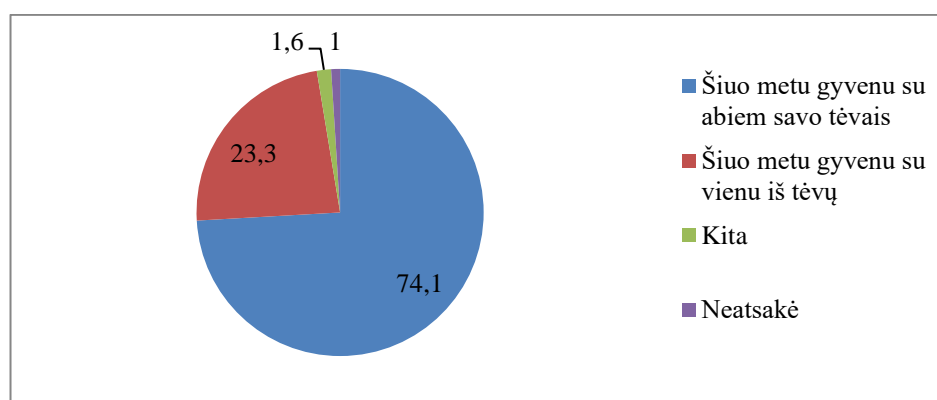
Klaipėdos mieste tyrime dalyvavusių mokinių amžius svyravo nuo 10 iki 16 metų, 4,8 proc. mokinių nenurodė savo amžiaus. Amžiaus vidurkis – 12,9 metų. Daugiausia buvo apklausta 13 metų mokinių (26,8 proc.), mažiausiai – 16 metų mokinių (2,8 proc.) (1 pav.).

Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

1 pav. Klaipėdos mieste tyrime dalyvavusių mokinių pasiskirstymas pagal amžių (proc.)

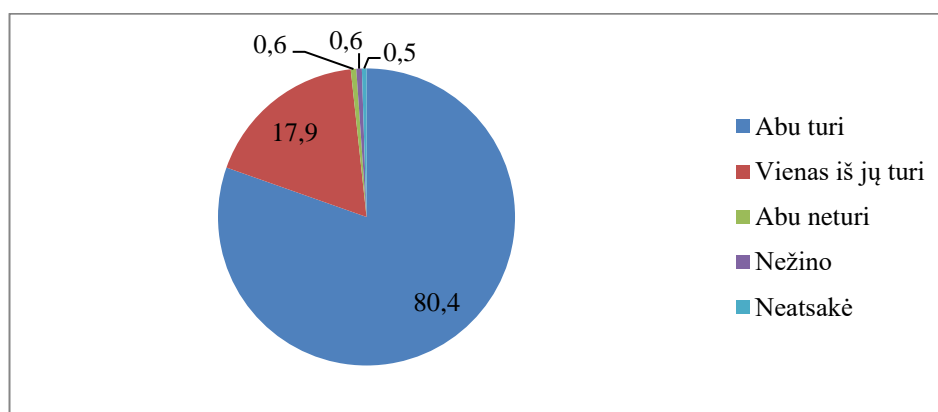
Mokinių buvo klausiama apie savo šeimos padėtį. Didžioji dalis mokinių (74,1 proc.) nurodė, kad gyvena su abiem tėvais, kas ketvirtas vaikas (23,3 proc.) gyvena su vienu iš tėvų (2 pav.).

Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

2 pav. Klaipėdos miesto mokinių pasiskirstymas pagal šeimos padėtį (proc.)

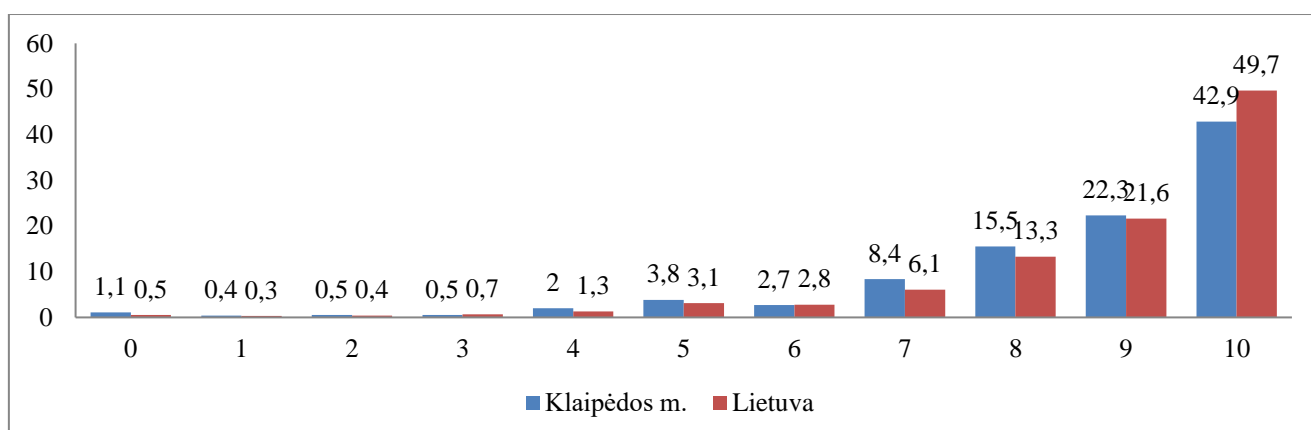
Mokinių buvo klausiama apie tėvų (globėjų) užimtumą. Didžioji dalis mokinių nurodė, kad jų abu tėvai (globėjai) turi darbus (80,4 proc.) (3 pav.).

Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

3 pav. Klaipėdos miesto mokinių tėvų (globėjų) užimtumas (proc.)

Mokiniai turėjo įvertinti pasitenkinimą santykiškai šeimoje balais nuo 0 (visai nepatenkintas) iki 10 (labai patenkintas). Klaipėdos miesto mokinių pasitenkinimo vidurkis – 8,6 balo. Didžiausia mokinių dalis tiek Klaipėdoje, tiek Lietuvoje santykius šeimoje įvertino geriausiu balu – 10 (atitinkamai 42,9 ir 49,7 proc. mokinių) (4 pav.).

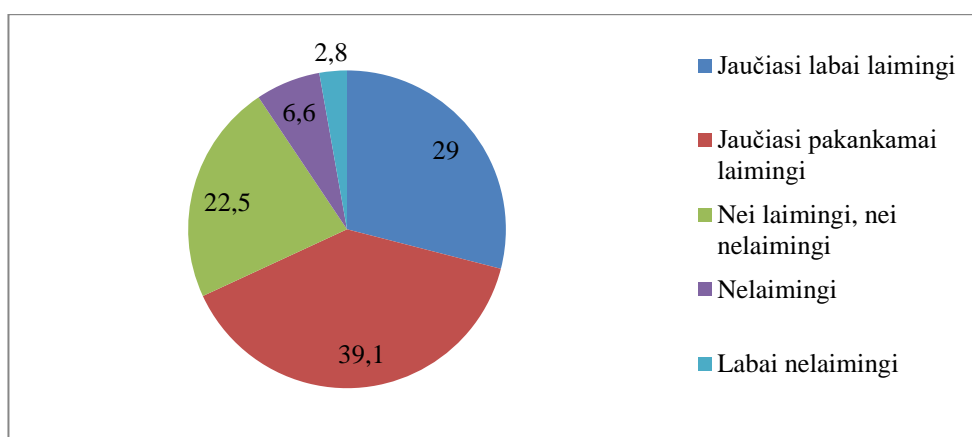
Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

4 pav. Klaipėdos miesto ir Lietuvos respondentų pasiskirstymas pagal pasitenkinimą santykiškai šeimoje (0 – visai nepatenkintas, 10 – labai patenkintas).

2. Mokyklinio amžiaus vaikų gyvenimo rodikliai

2.1. Sveikatos, išvaizdos vertinimas ir laimingumas

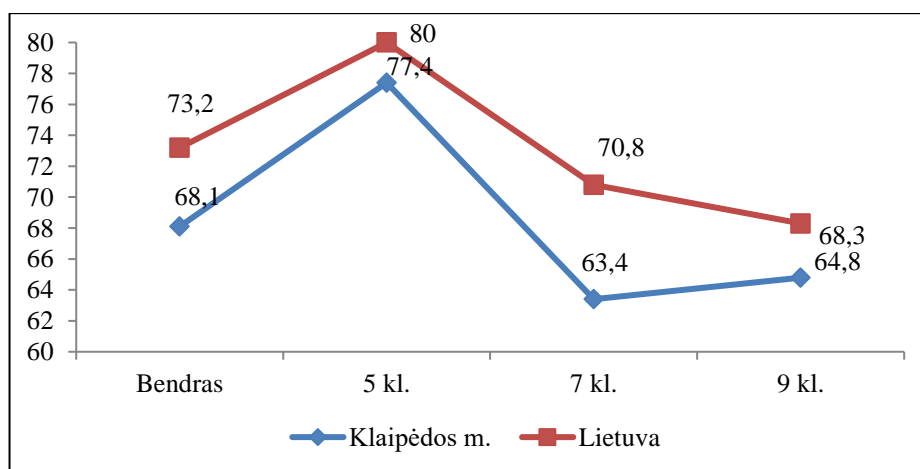
Klaipėdos miesto mokinių buvo klausiama apie savo sveikatos, išvaizdos vertinimą ir laimingumą. 39,1 proc. vaikų atsakė, kad jaučiasi pakankamai laimingi, o trečdalis mokinių jaučiasi labai laimingi (29 proc.). 2,8 proc. vaikų pažymėjo, kad yra labai nelaimingi (5 pav.). Daugiau berniukų negu mergaičių jaučiasi pakankamai laimingi ir labai laimingi (atitinkamai 70,2 ir 64,5 proc.).

Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

5 pav. Klaipėdos miesto mokyklinio amžiaus vaikų laimingumo vertinimas (proc.)

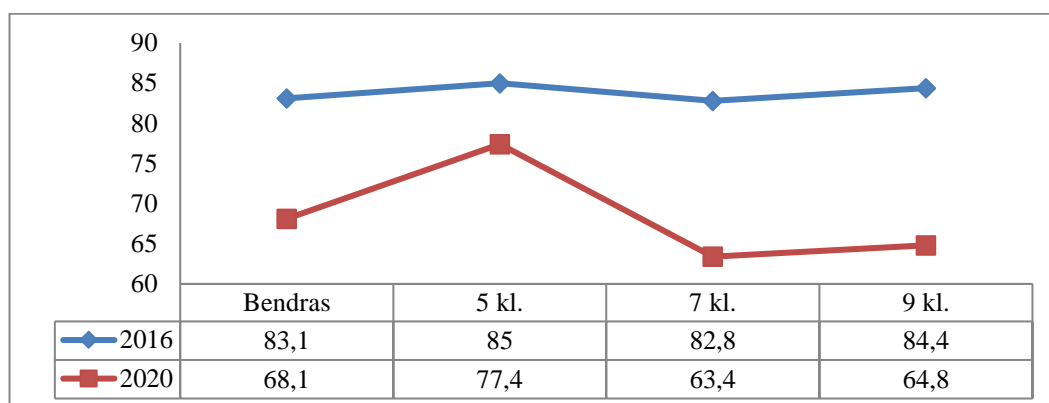
Lygindami Klaipėdos miesto ir Lietuvos mokyklinio amžiaus vaikų laimingumo vertinimą, matome, kad pakankamai ir labai laimingų mokinių dalis Klaipėdoje yra mažesnė už Lietuvos vidurkį (atitinkamai 68,1 ir 73,2 proc.). Daugiausia laimingais jaučiasi 5 kl. mokiniai – 77,4 proc. Klaipėdos miesto ir 80 proc. Lietuvos penktokų (6 pav.).

Šaltinis: Higienos institutas

6 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie jaučiasi labai laimingi arba pakankamai laimingi galvodami apie savo dabartinį gyvenimą, dalis (proc.)

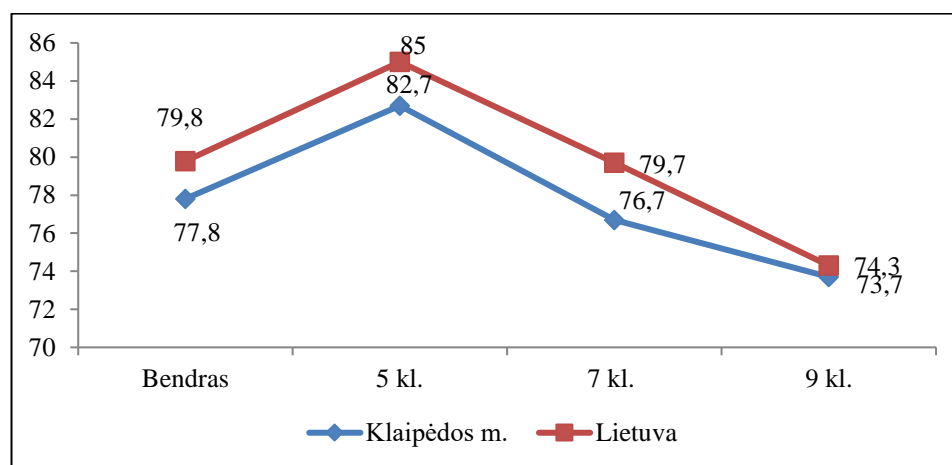
Lygindami 2016 ir 2020 metų tyrimų rezultatus, matome, kad Klaipėdoje pakankamai ir labai laimingų mokinių dalis sumažėjo (7 pav.).

Šaltinis: Klaipėdos miesto viusomenės sveikatos biuras

7 pav. Klaipėdos m. mokyklinio amžiaus vaikų, kurie jaučiasi labai laimingi arba laimingi galvodami apie savo dabartinį gyvenimą, dalis (proc.), 2016 ir 2020 m.

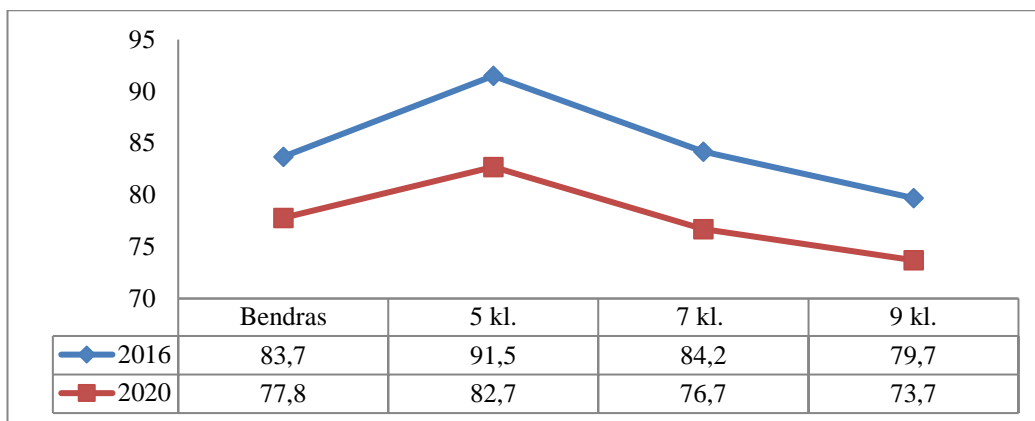
Vaikai turėjo apibūdinti savo sveikatą. Kad yra labai geros sveikatos teigė 35,8 proc., geros – 42 proc., nei geros, nei blogos – 16,3 proc., patenkinamos – 4,7 proc., blogos – 1,2 proc. Klaipėdos miesto mokinių. Daugiau berniukų nei mergaičių apibūdino savo sveikatą kaip labai gerą ar gerą (atitinkamai 80,1 ir 75 proc.). Klaipėdoje, kaip ir Lietuvoje, geriausiai savo sveikatą vertina 5 kl. mokiniai (8 pav.).

Šaltinis: Higienos institutas

8 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie savo sveikatą vertina labai gerai arba gerai, dalis (proc.)

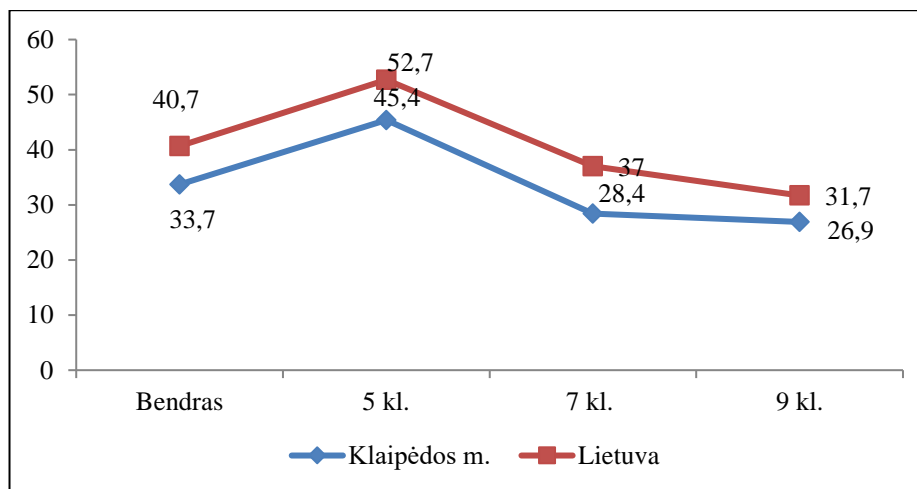
Lygindami 2016 ir 2020 metų tyrimų rezultatus, matome, kad Klaipėdoje savo sveikatą labai gerai ar gerai vertinančių mokinių dalis sumažėjo (9 pav.).

Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

9 pav. Klaipėdos m. mokyklinio amžiaus vaikų, kurie savo sveikatą vertina labai gerai arba gerai, dalis (proc.), 2016 ir 2020 m.

Mokiniai turėjo atsakyti, kaip vertina savo išvaizdą. 33,7 proc. Klaipėdos miesto mokinių nurodė, kad yra patenkinti savo išvaizda, 45,1 proc. – kad, nepaisant tam tikrų trūkumų, yra patenkinti savo išvaizda, 13,5 proc. yra nusivylę savo išvaizda, 2,5 proc. jaučia pyktį savo kūnui ir 5,2 proc. mokinių nekenčia savo kūno. Daugiau berniukų nei mergaičių yra patenkinti savo išvaizda (atitinkamai 40,3 ir 27,5 proc.). Klaipėdoje, kaip ir Lietuvoje, 5 kl. mokiniai sudaro didžiąją dalį respondentų, kurie yra patenkinti savo išvaizda (10 pav.).

Šaltinis: Higienos institutas

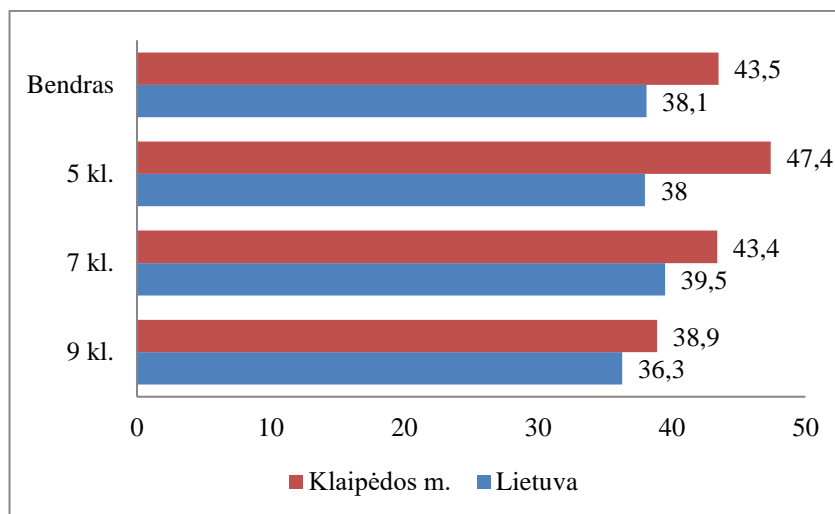
10 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie yra patenkinti savo išvaizda, dalis (proc.)

2.2. Sveikatos elgsena

2.2.1. Fizinis aktyvumas ir pasyvus laisvalaikis

Pagal Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) rekomendacijas, vaikai ir paaugliai kasdien turi sukaupti mažiausiai 60 min. vidutinio ar didelio intensyvumo fizinės veiklos.

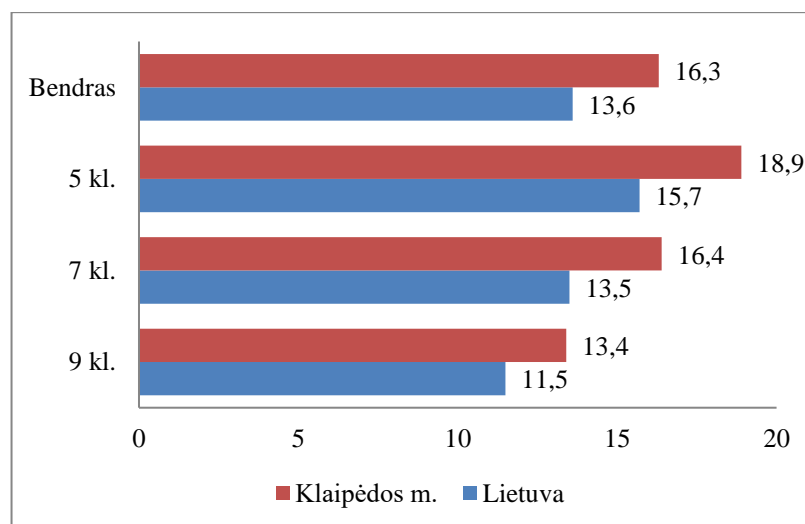
Buvo vertinamas mokinių fizinis aktyvumas skaičiuojant kartu su fizinio ugdymo pamokomis. Pakankamu dažniu (5 ir daugiau dienų per savaitę) sportuoja 43,5 proc. Klaipėdos miesto mokinių (iš jų – didžiausia dalis 5 kl. mokiniai), o Lietuvoje – 38,1 proc. (11 pav.).

Šaltinis: Higienos institutas

11 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie 5 ir daugiau dienų mankštinaisi ar sportuoja bent 60 min (skaičiuojant kartu su fizinio ugdymo pamokomis), dalis (proc.)

Gyvensenos tyrimas atskleidė, kad fiziškai aktyvūs (kurie kasdien, ne pamokų metu, 60 min. ir ilgiau sportuoja) yra 16,3 proc. Klaipėdos miesto ir 13,6 proc. Lietuvos mokinių (12 pav.). Klaipėdoje didesnė berniukų dalis yra fiziškai aktyvūs (sportuoja kasdien, ne kūno kultūros pamokų metu) – atitinkamai 19,2 proc. berniukų ir 13,4 proc. mergaičių.

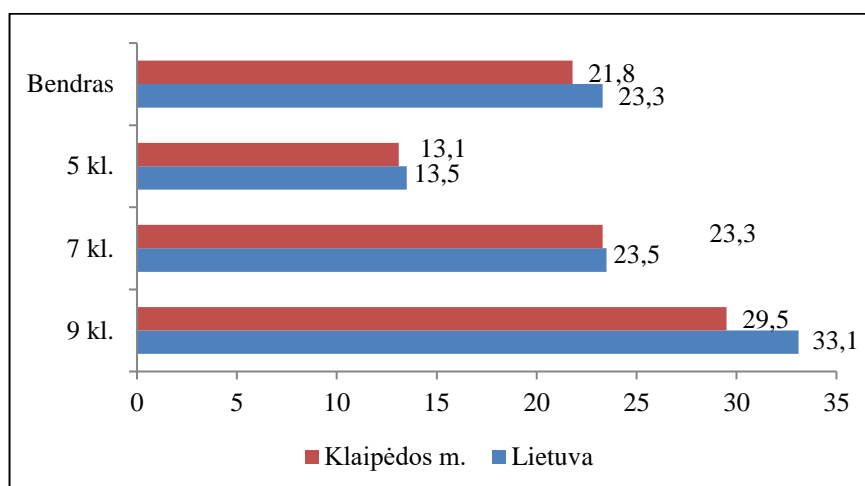

Šaltinis: Higienos institutas

12 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie kasdien, ne pamokų metu, sportuoja apie 60 min. ir ilgiau, dalis (proc.)

Mokinių buvo klausama apie pasyvų laisvalaikį, kiek jie laiko praleidžia prie ekranų (televizoriaus, kompiuterio, planšetės, išmaniojo telefono). Ypač pasyviai (4 ir daugiau valandų per dieną prie ekranų) laisvalaikį leidžia 21,8 proc. Klaipėdos miesto mokinių, tai atitinka ir

Lietuvos vidurkį (23,3 proc.). Pastebime tendenciją, kad labiau pasyviai laisvalaikį leidžia vyresnio amžiaus mokiniai (13 pav.).

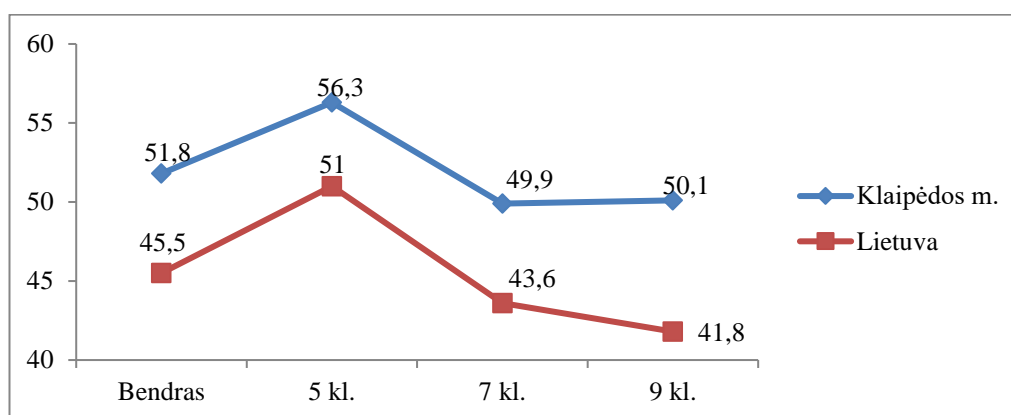

Šaltinis: Higienos institutas

13 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie vidutiniškai 4 ir daugiau valandų per dieną praleidžia prie ekranų (televizoriaus, kompiuterio, planšetės, išmaniojo telefono), dalis (proc.)

2.2.2. Mitybos įpročiai bei burnos higiena

2020 m. tyrimo duomenimis, Klaipėdos mieste kasdien pusryčiauja 51,8 proc., o Lietuvoje – 45,5 proc. mokinių (14 pav.). Didžiausia kasdien pusryčiaujančių mokinių dalis yra tarp 5 kl. mokinių (Klaipėdoje – 56,3 proc., Lietuvoje – 51 proc.).

Šaltinis: Higienos institutas

14 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kasdien valgančių pusryčius, dalis (proc.)

Paklausus Klaipėdos miesto mokinių, kaip dažnai jie valgo vaisius ir daržoves, didžioji jų dalis nurodė, kad jas valgo 2-4 dienas per savaitę dažnumu (30 proc. taip dažnai valgo vaisius, 27,5 proc. – daržoves), kasdien po kartą ar kelis kartus per dieną vaisius valgo 37,6 proc. mokinių, daržoves – 36,6 proc. mokinių (1 lentelė).

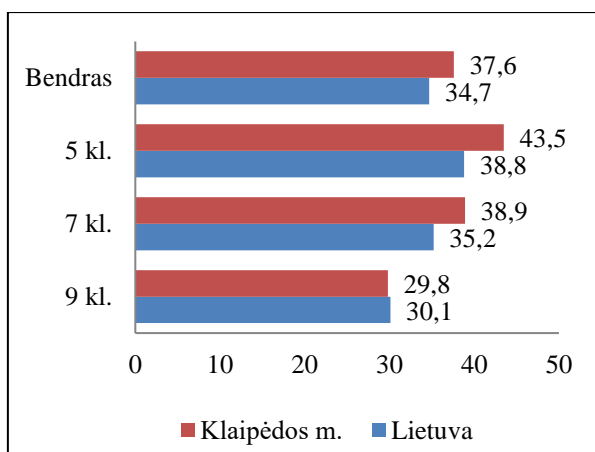
1 lentelė. Klaipėdos miesto mokinių pasiskirstymas pagal vaisių ir daržovių vartojimo dažnumą

	Niekada	Rečiau nei kartą per savaitę	Kartą per savaitę	2-4 dienas per savaitę	5-6 dienas per savaitę	Kasdien, kartą per dieną	Kasdien, kelis kartus per dieną
Vaisiai							
N	17	57	121	387	224	212	274
Proc.	1,3	4,4	9,4	30	17,3	16,4	21,2
Daržovės							
N	13	80	109	353	260	240	230
Proc.	1	6,2	8,5	27,5	20,2	18,7	17,9

Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

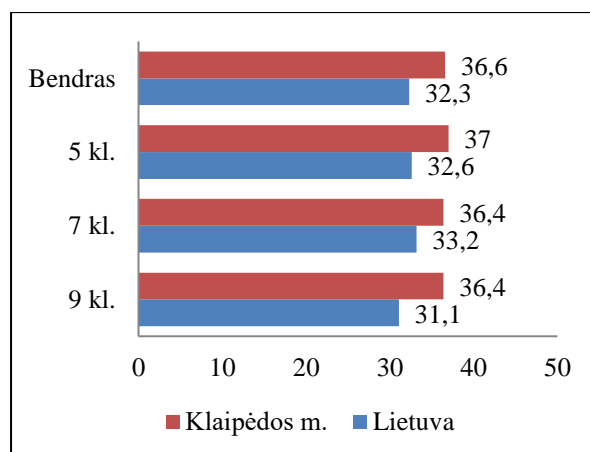
Klaipėdoje daugiau mergaičių nei berniukų kasdien bent kartą per dieną vartojo vaisius ir daržoves: vaisius – 32,6 proc. berniukų ir 42,6 proc. mergaičių, daržoves – 31,7 proc. berniukų ir 41,2 proc. mergaičių.

Lyginant Klaipėdos ir Lietuvos mokinių vaisių ir daržovių vartojimą matome, kad didžiausia mokinių dalis, kasdien valganti tiek vaisius, tiek daržoves, yra tarp Klaipėdos ir visos Lietuvos 5 kl. mokinių (didesnė dalis Klaipėdos miesto mokinių) – kas antras uostamiesčio penktokas kasdien valgo vaisių ir kas trečias – daržovių (15 ir 16 pav.).

Šaltinis: Higienos institutas

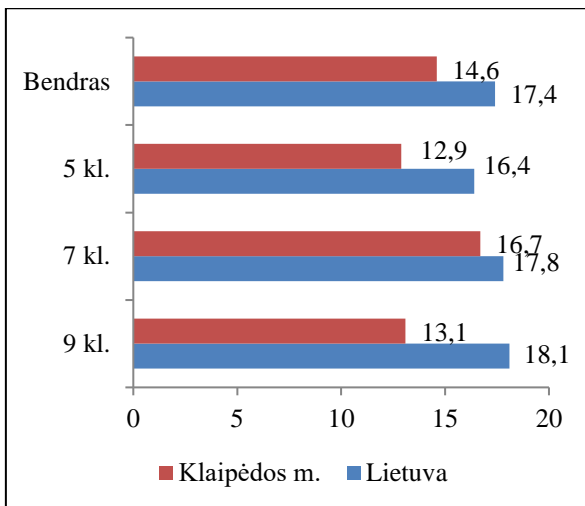
15 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie bent kartą per dieną valgo vaisių, dalis (proc.)

Šaltinis: Higienos institutas

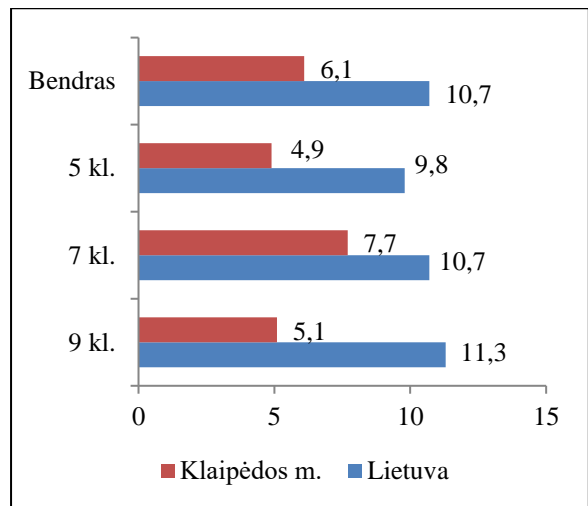
16 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie bent kartą per dieną valgo daržovių, dalis (proc.)

Mokiniai turėjo įvertinti, kokių dažnumu valgo saldumynus ir geria gazuotus saldžiuosius gėrimus. Bent kartą per dieną saldumynus vartoja 14,6 proc. Klaipėdos ir 17,4 proc. Lietuvos mokinių (17 pav.). Bent kartą per dieną gazuotus saldžiuosius gėrimus geria 6,1 proc. Klaipėdos ir 10,7 proc. Lietuvos mokinių (18 pav.).

Šaltinis: Higienos institutas

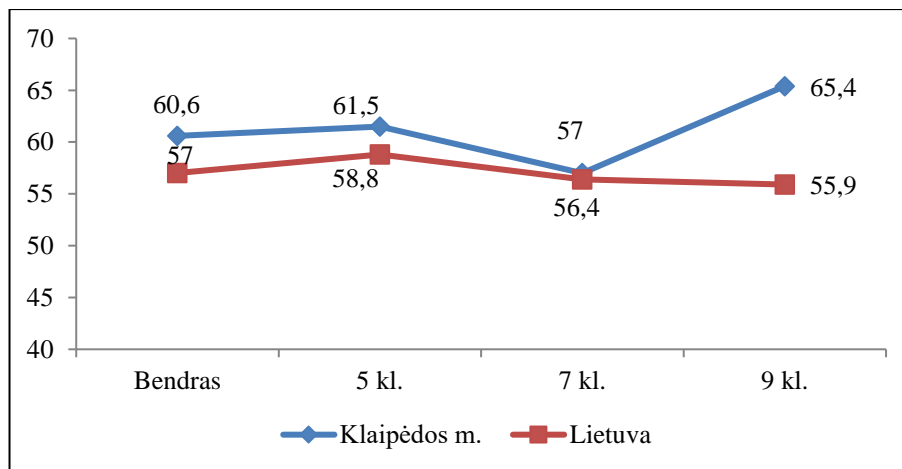
17 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie bent kartą per dieną valgo saldumynus, dalis (proc.)

Šaltinis: Higienos institutas

18 pav. Vaikų, kurie bent kartą per dieną geria gazuotus saldžiuosius gėrimus, dalis (proc.)

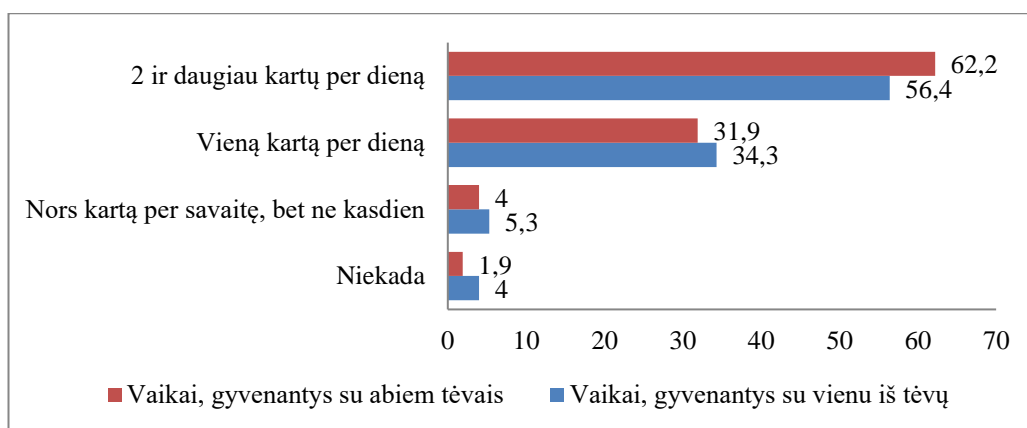
Buvo tiriami vaikų burnos higienos įgūdžiai. Mokiniai turėjo atsakyti, kaip dažnai valosi dantis šepetėliu ir pasta. 60,6 proc. Klaipėdos miesto mokinių valosi dantis kelis kartus per dieną, Lietuvos vidurkis kiek žemesnis – kas antras vaikas (57 proc.) (19 pav.). 2016 m. tyrimo duomenimis, 63,5 proc. Klaipėdos miesto mokinių valėsi dantis kelis kartus per dieną.

Šaltinis: Higienos institutas

19 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie valosi dantis šepetėliu ir pasta dažniau nei kartą per dieną, dalis (proc.)

Klaipėdos mieste didesnė vaikų dalis, gyvenanti su abiem tėvais, dantis valosi dažniau nei kartą per dieną lyginant su vaikais, kurie gyvena su vienu iš tėvų (atitinkamai 62,2 ir 56,4 proc.) (20 pav.).

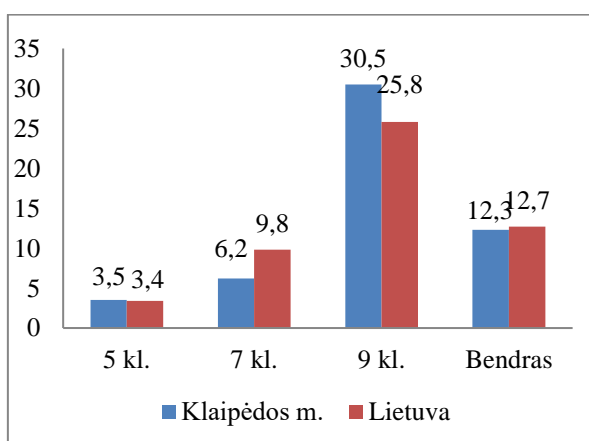

Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

20 pav. Klaipėdos miesto mokyklinio amžiaus vaikų, gyvenančių su abiem ir vienu iš tėvų, dantų valymosi dažnis (proc.)

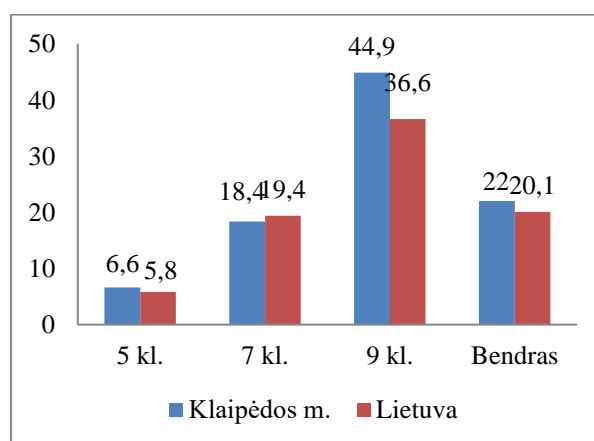
2.3. Rizikingas elgesys

Tyrimo metu nustatyta, kad per paskutinius 12 mėn. bent kartą tabako gaminius rūkė 12,3 proc. Klaipėdos miesto (mergaitės – 12,7 proc., berniukai – 12 proc.) ir 12,7 proc. Lietuvos mokinių (21 pav.). Klaipėdoje didžiausia tokių mokinių dalis lanko 9 kl. (30,5 proc.). Lyginant su 2016 metų duomenimis, Klaipėdos mieste reikšmingai sumažėjo tabaką rūkančių 7 kl. mokinių dalis: nuo 12,7 proc. 2016 m. iki 6,2 proc. 2020 m. Per paskutinius 12 mėn. bent kartą elektronines cigaretes ir panašius elektroninius įtaisus naudojo 22 proc. Klaipėdos miesto (mergaitės ir berniukai – po 22 proc.) ir 20,1 proc. Lietuvos mokinių (22 pav.). Klaipėdoje didžiausia tokių mokinių dalis lanko 9 kl. (44,9 proc.). Lyginant su 2016 metų duomenimis, Klaipėdos mieste reikšmingai padidėjo elektronines cigaretes rūkančių mokinių dalis: 5 kl. – nuo 2,9 proc. 2016 m. iki 6,6 proc. 2020 m., 9 kl. – nuo 23,7 proc. 2016 m. iki 44,9 proc. 2020 m.

Šaltinis: Higienos institutas

21 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie per paskutinius 12 mėn. rūkė tabako gaminius, dalis (proc.)

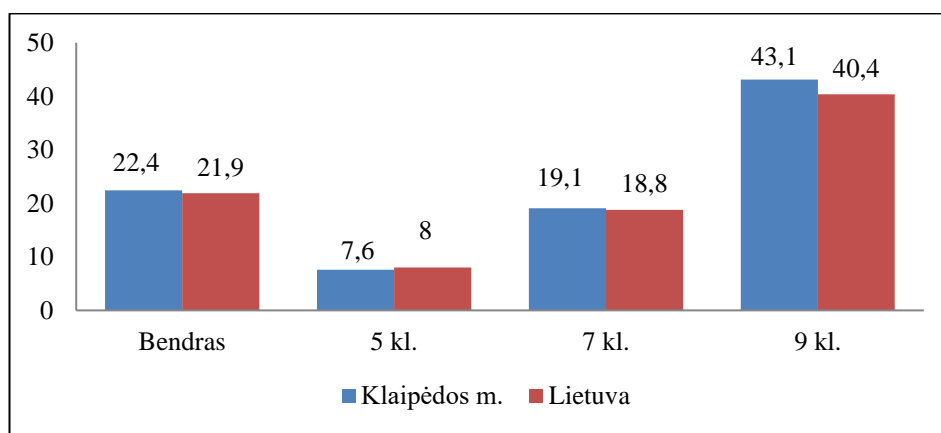

Šaltinis: Higienos institutas

22 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie per paskutinius 12 mėn. rūkė elektronines cigaretes, dalis (proc.)

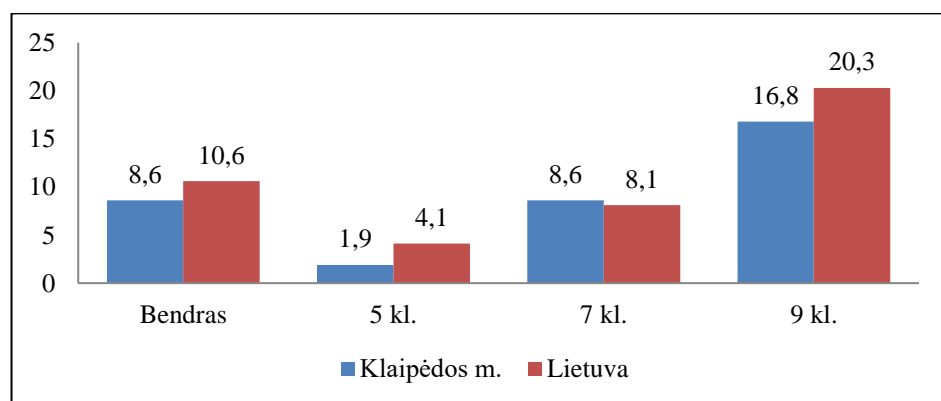
Didesnė Klaipėdos miesto mokinių dalis, kuri gyvena tik su vienu iš tėvų, per paskutinius 12 mėn. rūkė tabako gaminius ir elektronines cigaretes lyginant su vaikais, kurie gyvena su abiem tėvais (tabako gaminius rūkė 11,2 proc. vaikų, turinčių abu tėvus, ir 14,8 proc. vaikų, turinčių vieną iš tėvų, elektronines cigaretes – 19,8 proc. vaikų, turinčių abu tėvus, ir 27,2 proc. vaikų, turinčių vieną iš tėvų).

Mokiniai buvo klausiami apie alkoholinių gėrimų vartojimą. Alkoholinius gėrimus daugiau vartoja vyresnio amžiaus mokiniai: per paskutinius 12 mėn. Klaipėdos mieste alkoholi vartojo 43,1 proc., Lietuvoje – 40,4 proc. 9 kl. mokiniai, o per paskutines 30 d. – 16,8 proc. Klaipėdos miesto ir 20,3 proc. Lietuvos 9 kl. mokinių. Kas penktas Klaipėdos ir Lietuvos mokinys nurodė, kad per paskutinius 12 mėn. bent kartą vartojo alkoholinius gėrimus (23 pav.).

Šaltinis: Higienos institutas

23 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie per paskutinius 12 mėn. bent kartą vartojo alkoholinius gėrimus, dalis (proc.)

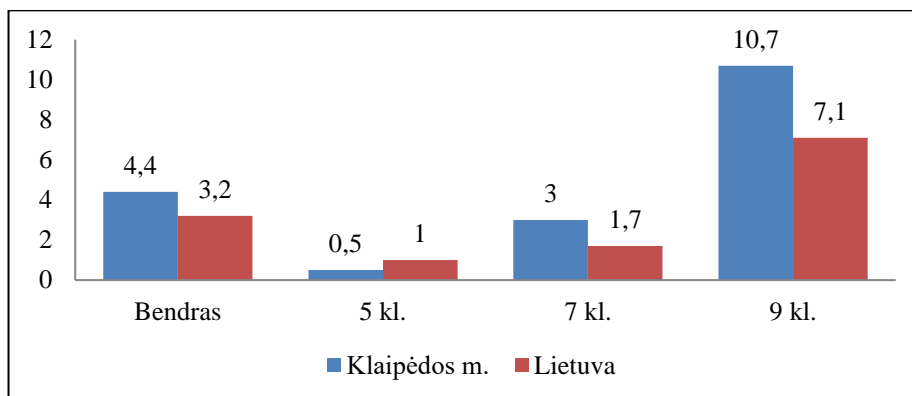

Šaltinis: Higienos institutas

24 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie per paskutines 30 d. bent kartą vartojo alkoholinius gėrimus, dalis (proc.)

Lygindami su 2016 metų tyrimo duomenimis, matome, kad per paskutinius 12 mėn. alkoholi vartojančių mokinių dalis Klaipėdos mieste sumažėjo nuo 30 proc. 2016 m. iki 22,4 proc. 2020 m., per paskutines 30 d. – nuo 15,4 proc. 2016 m. iki 8,6 proc. 2020 m. Ši alkoholio vartojimo mažėjimo tendencija stebima visose klasių grupėse.

Tyrimo metu paklausus Klaipėdos miesto mokinių apie kanapių vartojimą, matome, kad bent kartą per savo gyvenimą vartojo 4,4 proc. mokinių (4,8 proc. berniukų ir 4 proc. mergaičių). Pagal klases šie vaikai pasiskirstė taip: 0,5 proc. penktokų, 3 proc. septintokų, 10,7 proc. devintokų (25 pav.). Klaipėdos mieste kanapes vartojusių 7 ir 9 kl. mokinių dalis yra didesnė už Lietuvos vidurkį.

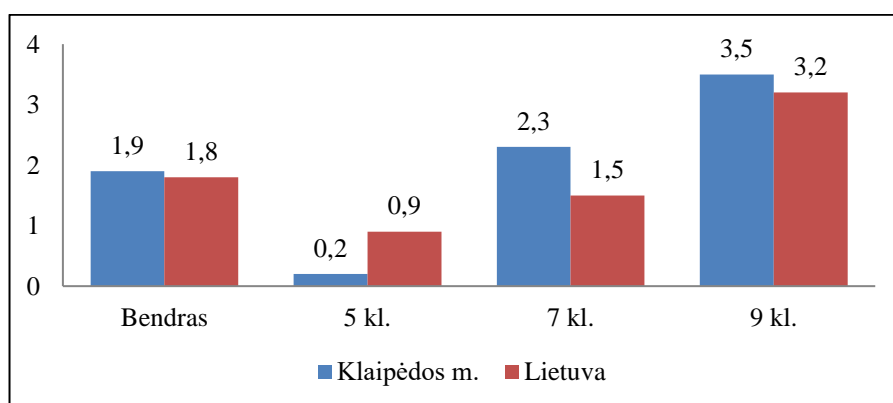

Šaltinis: Higienos institutas

25 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie bent kartą per savo gyvenimą vartojo kanapes („žolę“, marihuaną, hašišą), dalis (proc.)

Lygindami su 2016 metų tyrimu, pastebime, kad Klaipėdoje bent kartą per savo gyvenimą kanapes vartojusių mokinių dalis sumažėjo visose klasėse: 5 kl. – nuo 1,2 iki 0,5 proc., 7 kl. – nuo 4,6 iki 3 proc., 9 kl. – nuo 14,5 iki 10,7 proc. mokinių.

Kitas narkotines medžiagas, išskyrus kanapes, Klaipėdos mieste bent kartą per savo gyvenimą vartojo 1,9 proc. vaikų (2,6 proc. berniukų ir 1,4 proc. mergaičių). Pagal klases šie vaikai pasiskirstė taip: 0,2 proc. penktokų, 2,3 proc. septintokų, 3,5 proc. devintokų (26 pav.). Klaipėdos mieste narkotikus vartojusių 7 ir 9 kl. mokinių dalis yra didesnė už Lietuvos vidurkį.

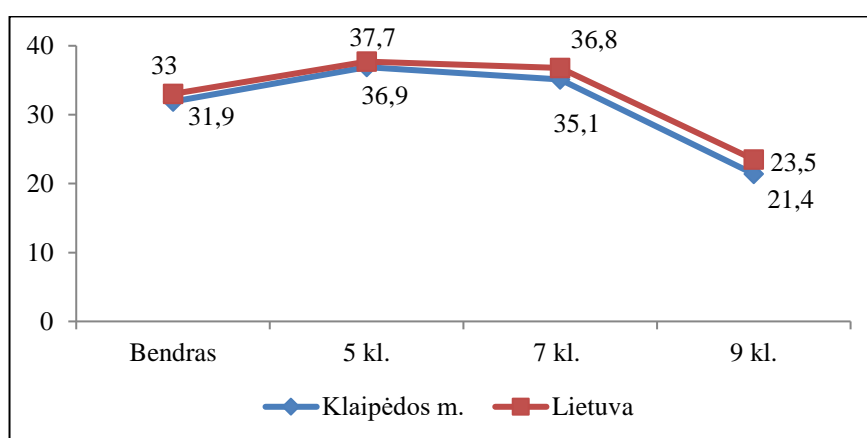
Šaltinis: Higienos institutas

26 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie bent kartą per savo gyvenimą vartojo kitus narkotikus nei kanapes, dalis (proc.)

Lygindami su 2016 metų tyrimo duomenimis, pastebime, kad Klaipėdoje bent kartą per savo gyvenimą narkotikus vartojusių mokinių dalis sumažėjo 5 kl. (nuo 0,7 iki 0,2 proc. mokinių).

2.4. Patyčios mokykloje

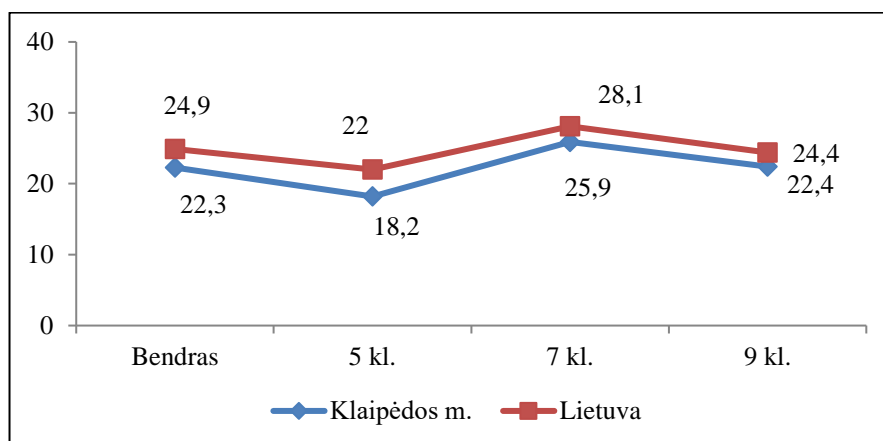
Tyrimo dalyvavusių vaikų buvo klausama apie patyčias. Per paskutinius du mėnesius bent kartą 31,9 proc. Klaipėdos miesto ir 33 proc. visos Lietuvos vaikų patyrė patyčias (iš jų tyčiojosi kiti mokiniai). Didžiausia dalis vaikų (kas trečias), patiriančių patyčias tiek Klaipėdos mieste, tiek visoje Lietuvoje, yra tarp 5 kl. mokinių, mažiausiai – tarp 9 klasės mokinių (kas penktas) (27 pav.).

Šaltinis: Higienos institutas

27 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, iš kurių tyčiojosi per paskutinius du mėnesius, dalis (proc.)

Vaikų buvo klausama, ar jie patys tyčiojosi iš kitų mokinių per paskutinius du mėnesius. Tiek Klaipėdoje, tiek Lietuvoje buvo panaši tokių mokinių dalis (atitinkamai 22,3 ir 24,9 proc.). Daugiausia besityčiojančių iš kitų mokinių yra 7 klasėse – kas ketvirtas Lietuvoje (28,1 proc.) ir Klaipėdoje (25,9 proc.) (28 pav.).

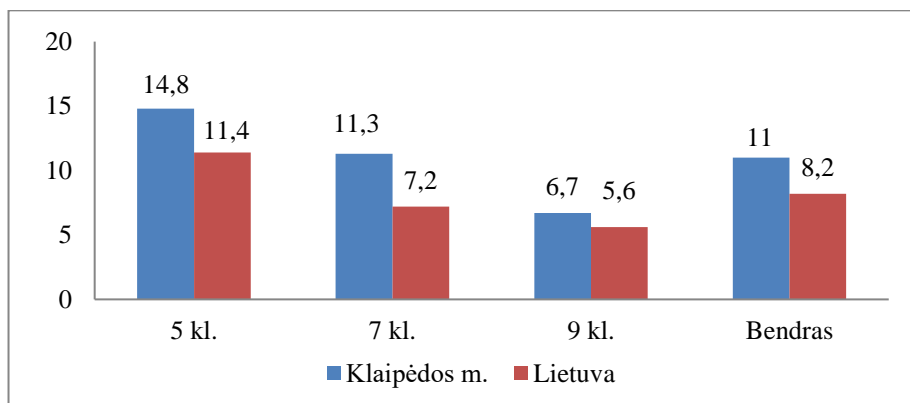

Šaltinis: Higienos institutas

28 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie patys tyčiojosi iš kitų vaikų per paskutinius du mėnesius, dalis (proc.)

2.5. Saugumas namų aplinkoje

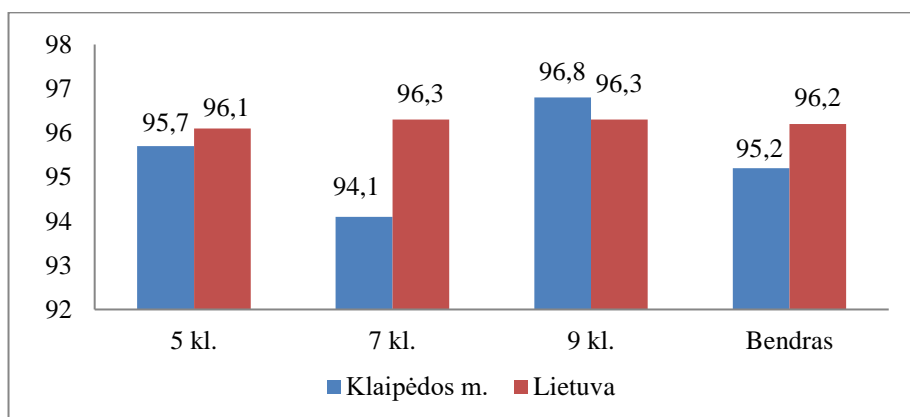
Mokiniai turėjo atsakyti, ar per paskutinius du mėnesius patyrė tėvų fizinį smurtą. Tėvų smurtą Klaipėdoje patyrė 11 proc., o Lietuvoje – mažesnė dalis (8,2 proc.) mokinių (29 pav.). Klaipėdoje didžiausia mokinių dalis, patirianti tėvų smurtą, yra 5 kl. mokiniai (14,8 proc.).

Šaltinis: Higienos institutas

29 pav. *Vaikų, kuriuos per paskutinius 2 mėn. mušė ar kitaip fiziškai baudė tėvai, dalis (proc.)*

Mokiniai turėjo atsakyti, ar jaučiasi saugūs namų aplinkoje. 95,2 proc. Klaipėdos ir 96,2 proc. visos Lietuvos mokinių jaučiasi saugūs namuose (30 pav.).

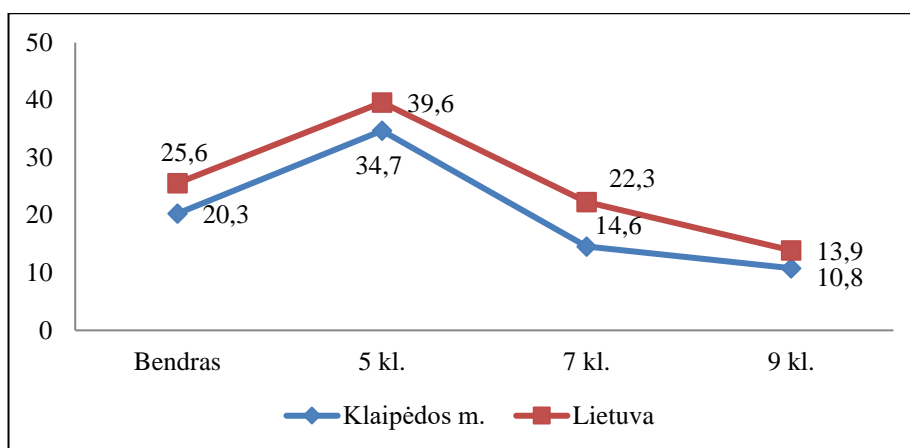

Šaltinis: Higienos institutas

30 pav. *Vaikų, kurie jaučiasi saugūs namų aplinkoje, dalis (proc.)*

2.6. Saugus elgesys kelyje

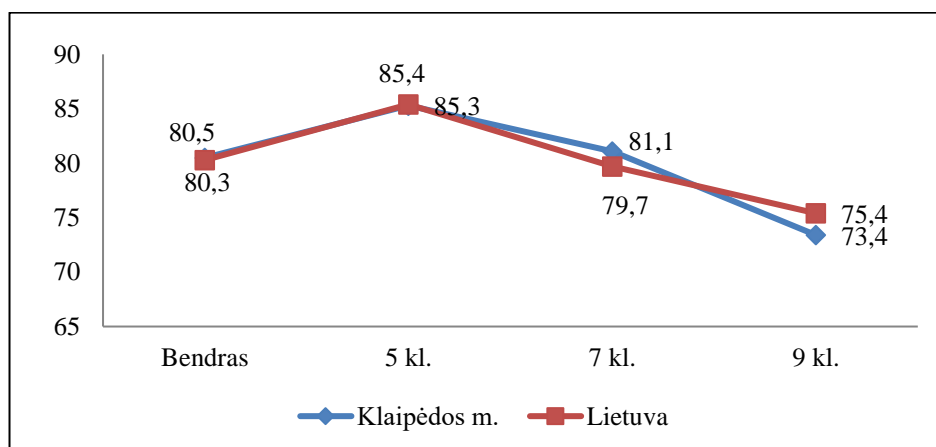
Tyrimo metu buvo domimasi, kiek yra mokyklinio amžiaus vaikų, kurie visada tamsiuoju paros metu būdami lauke nešioja atšvaitus. Lietuvoje atšvaitus nešioja kas ketvirtas vaikas (25,6 proc.), Klaipėdos mieste – mažiau (20,3 proc.) (31 pav.). Daugiausia atšvaitus tiek Lietuvoje, tiek Klaipėdoje nešioja jaunesnio amžiaus mokiniai (5 kl.), mažiausiai – vyresnio amžiaus mokiniai (9 kl.).

Šaltinis: Higienos institutas

31 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie visada tamsiuoju paros metu būdami lauke nešioja atšvaitus, dalis (proc.)

Taip pat vaikų buvo klausta, ar važiuodami automobilyje visada segi saugos diržą. Klaipėdos mieste ir visoje Lietuvoje tokia pati vaikų dalis segi saugos diržą (atitinkamai 80,5 proc. ir 80,3 proc.) (32 pav.). Klaipėdoje, kaip ir visoje Lietuvoje, saugos diržą dažniausiai segi jaunesnio amžiaus mokiniai (5 kl.).

Šaltinis: Higienos institutas

32 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie visada segi saugos diržą važiuodami automobilyje, dalis (proc.)

IŠVADOS

Sveikatos vertinimas, išvaizda ir laimingumas

- Pakankamai ir labai laimingų mokinių dalis Klaipėdoje yra mažesnė už Lietuvos vidurkį (atitinkamai 68,1 ir 73,2 proc.), o 9,4 proc. mokinių prisipažino, kad jaučiasi nelaimingi arba labai nelaimingi. Klaipėdoje pačiais laimingiausiais jaučiasi 5 kl. mokiniai.
- 77,8 proc. Klaipėdos miesto ir 79,8 proc. visos Lietuvos vaikų savo sveikatą vertina kaip labai gerą arba gerą.
- Savo išvaizda patenkintų mokinių dalis Klaipėdos mieste yra mažesnė už Lietuvos vidurkį (atitinkamai 33,7 ir 40,7 proc.). Didžiausia mokinių dalis, kurie savo išvaizda yra patenkinti, mokosi 5 kl.

Fizinis aktyvumas ir pasyvus laisvalaikis

- 16,3 proc. Klaipėdos miesto ir 13,6 proc. Lietuvos mokinių nurodė, kad kasdien, ne pamokų metu, sportuoja apie 60 min. ir ilgiau. Klaipėdoje berniukai yra fiziškai aktyvesni nei mergaitės (atitinkamai 19,2 ir 13,4 proc.).
- Ypač pasyviai laisvalaikį prie ekranų leidžia 21,8 proc. Klaipėdos miesto mokinių, tai atitinka ir Lietuvos vidurkį (23,3 proc.).

Mityba ir burnos higiena

- Klaipėdos mieste kasdien pusryčiauja 51,8 proc., o Lietuvoje – 45,4 proc. mokinių. Didžiausia kasdien pusryčiaujančių mokinių dalis yra tarp 5 kl. mokinių. Klaipėdoje apie ketvirtadalis respondentų nurodė, kad 2-4 dienas per savaitę valgo vaisius ir daržoves (30 proc. taip dažnai valgo vaisius, 27,5 proc. – daržoves), kasdien ar kelis kartus per dieną vaisius valgo 37,6 proc. mokinių, daržoves – 36,6 proc. mokinių. Klaipėdoje daugiau mergaičių nei berniukų kasdien bent kartą per dieną vartojo vaisius ir daržoves. Lyginant pagal klases, didžiausia respondentų dalis, valganti vaisius ir daržoves, mokosi 5 kl.
- Bent kartą per dieną saldumynus vartoja 14,6 proc. Klaipėdos miesto ir 17,4 proc. Lietuvos mokinių. Bent kartą per dieną gazuotus saldžiuosius gėrimus geria 6,1 proc. Klaipėdos miesto ir 10,7 proc. Lietuvos mokinių.
- 60,6 proc. Klaipėdos miesto mokinių valosi dantis kelis kartus per dieną, Lietuvos vidurkis kiek žemesnis – 57 proc. mokinių.

Rizikingas elgesys

- Per paskutinius 12 mėn. bent kartą tabako gaminius rūkė 12,3 proc. Klaipėdos miesto ir 12,7 proc. Lietuvos mokinių. Klaipėdoje didžiausia tokių mokinių dalis lanko 9 kl. Per paskutinius 12 mėn. bent kartą elektronines cigaretes ir panašius elektroninius įtaisus naudojo 22 proc. Klaipėdos miesto ir 20,1 proc. Lietuvos mokinių. Klaipėdoje didžiausia tokių mokinių dalis lanko 9 kl.
- Kas penktas Klaipėdos ir Lietuvos mokinys nurodė, kad per paskutinius 12 mėn. bent kartą vartojo alkoholinius gėrimus. Alkoholinius gėrimus daugiau vartoja vyresnio amžiaus mokiniai: per paskutinius 12 mėn. Klaipėdos mieste alkoholį vartojo 43,1 proc., Lietuvoje – 40,4 proc. 9 kl. mokiniai, o per paskutines 30 d. – 16,8 proc. Klaipėdos miesto ir 20,3 proc. Lietuvos 9 kl. mokinių.
- Klaipėdos mieste bent kartą per savo gyvenimą kanapes vartojo 4,4 proc. mokinių (4,8 proc. berniukų ir 4 proc. mergaičių), Lietuvoje – 3,2 proc. mokinių. Kitas narkotines

medžiagas, išskyrus kanapes, Klaipėdos mieste bent kartą per savo gyvenimą vartojo 1,9 proc. vaikų (2,6 proc. berniukų ir 1,4 proc. mergaičių), o Lietuvoje – 1,8 proc. mokinių.

Patyčios mokykloje

- Per paskutinius du mėnesius 31,9 proc. Klaipėdos miesto ir 33 proc. visos Lietuvos vaikų patyrė patyčias (iš jų tyčiojosi kiti mokiniai). Didžiausia dalis vaikų (kas trečias), patiriančių patyčias tiek Klaipėdos mieste, tiek visoje Lietuvoje, yra tarp 5 kl. mokinių, mažiausiai – tarp 9 klasės mokinių (kas penktas).
- Kas penktas Klaipėdos miesto mokinys tyčiojosi iš kitų per paskutinius du mėnesius. Daugiausia besityčiojančių iš kitų mokinių mokosi 7 kl. – kas ketvirtas Lietuvoje (28,1 proc.) ir Klaipėdoje (25,9 proc.).

Saugumas namų aplinkoje

- Tėvų smurtą Klaipėdoje patyrė 11 proc., o Lietuvoje – 8,2 proc. mokinių. Klaipėdoje didžiausia mokinių dalis, patirianti tėvų smurtą, yra 5 kl. mokiniai. 95,2 proc. Klaipėdos ir 96,2 proc. visos Lietuvos mokinių jaučiasi saugūs namuose.

Saugus elgesys kelyje

- Lietuvoje visada tamsiuoju paros metu būdami lauke atšvaitus nešioja kas ketvirtas vaikas, Klaipėdos mieste – kas penktas. Daugiausia atšvaitus tiek Lietuvoje, tiek Klaipėdoje nešioja jaunesnio amžiaus mokiniai (5 kl.), mažiausiai – vyresnio amžiaus mokiniai (9 kl.).
- Klaipėdos mieste 80,5 proc., o Lietuvoje 80,3 proc. vaikų važiuodami automobilyje visada segi saugos diržą. Klaipėdoje, kaip ir visoje Lietuvoje, saugos diržą dažniausiai segi 5 kl. mokiniai.